Fredrik Reinfeldts anförande vid riksdagens partiledardebatt den 11 oktober 2006

Talare
Fredrik Reinfeldt
Statsminister

Datum
11 oktober 2006

Plats
Riksdagshuset, Stockholm

Herr talman! Ärade ledamöter av denna kammare

Svenska folket har gjort sitt val och beslutat sig för att byta regering. Det är inte ofta det sker i vårt land, men kraften i viljan att göra denna förändring var så stark att vi nu för första gången på 25 år har ett majoritetsunderlag för regeringen i denna kammare.

Med er in i denna nu omgjorda och vackra kammare tar ni som riksdagsledamöter nu era respektive väljares förväntningar om att ni ska bära deras röst. Deras tankar och deras förhoppningar är också på plats här i kammaren.

En del av er kommer med valvinden i ryggen och utgör en del av ett regeringsunderlag. Andra har kanske andra känslor med sig hit in, men ni har i lika hög grad ögonen på er och samma typ av förväntningar med er. Och ta det från en som vet hur det är att sitta i opposition: Det är inte säkert att era väljare tycker att ni är allra bäst just den dagen då ni har gnällt allra högst på de politiska motståndare ni har här i kammaren.

Svenska folket valde bort Socialdemokraterna, som gjorde det sämsta valresultatet sedan den allmänna rösträtten infördes. Svenska folket valde bort Göran Persson, en person som har dominerat svensk politik i över ett decennium och som det naturligtvis går att säga väldigt mycket om. Låt oss i dag bara konstatera att väljarna verkar ha lite känsla för när en person har gjort sitt.

Svenska folket valde bort den förnöjsamhet som spred sig över Socialdemokraterna och vänsteralternativet här i Sveriges riksdag – känslan av att allt som behövde göras var gjort, att det bara fanns bra beskrivningar att göra av vårt land och att inga tillkortakommanden och inga mänskliga brister fanns

kvar värda att berätta om, bry sig om eller ha som utgångspunkt för politiskt beslutsfattande.

Man valde bort en vilja att dölja arbetslöshet med högt uppdrivna åtgärdsprogram, snarare än en politik som lade grund för att jobben skulle kunna växa till. Man valde bort brister i ett regeringsalternativ, som inte förmådde ge gemensamma svar och som inte kunde berätta hur en gemensam regeringsbildning skulle se ut – den var inte ens önskad av någon annan än möjligen miljöpartiet.

Dessa grundfrågor, som man inte kunnat ge svar på, är ju någonting som väljare alltid ställer sig frågor om. Efter att ha funderat kring ideologi och politiskt parti kommer man också till frågan: Vem ska då bestämma, och med vem? Hur ska det se ut? Hur ska de ta ansvar för Sverige? Bristerna, att inte kunna svara på hur regeringsalternativet såg ut, låg i hög grad till grund för att man valdes bort.

Svenska folket har valt en alliansregering. Allians för Sverige innebär en fördjupning av borgerligt samarbete i en utsträckning vi aldrig tidigare har sett. Det var möjligt i en tid då fyra borgerliga partier var stadda i förändring. Vi kunde nå varandra i en övertygelse om att om vi kunde hitta en samverkansform som byggde på att alla skulle bidra och att alla skulle känna att man har fått med det man tycker är viktigt, då skulle vi kunna lägga grunden för någonting långsiktigt – ett ansvarstagande för Sverige byggt på en väl förberedd politik som ringar in de samhällsproblem som andra politiska krafter har blivit blinda för. Vi kunde därtill skaffa oss beredskap att göra någonting åt dem.

Svenska folket valde det enda regeringsalternativet med ett förberett jobbprogram, en idé om hur jobb växer till. Det byggde på drivkrafter, enskildas drivkrafter och entreprenörers drivkrafter, och på stöd för att verkligen få fram varaktig sysselsättning. Vår utgångspunkt var att om den politiken inte kom på plats, så skulle följa en utveckling där det Sverige, som i dag delats mellan dem som har jobb och dem som står vid sidan, av permanentades.

Svenska folket valde en inkluderande attityd i synen på utanförskap. Där vi blev deras val för att vi talade om de människor som inte kom till sin rätt och ville möta detta samhällsproblem med attityden att de också skulle få möjligheter att växa i vårt samhälle.

Svenska folket valde en allians som talade om förbättrad kvalitet och förbättrade resultat i den skattefinansierade välfärden. Denna allians vågade kritisera en skola som vi alla är eniga om ska finnas tillgänglig och vara öppen för alla, men där det inte kan vara det enda krav vi ställer. Alliansen formulerade också krav om att eleverna måste växa i kunskaper, och att det är något vi måste kunna följa upp. Vi gjorde klart att det måste vara rätt att kunna kritisera dålig kvalitet. Att det är en viktig del i en väl avvägd skolpolitik som ger såväl elever som föräldrar möjlighet och makt att påverka.

Det måste bli ett samspel mellan politikens ambitioner och människors egen vilja att fatta egna beslut om sitt eget liv. Detta var vår utgångspunkt när det gäller skolan, synen på sjukvård och synen på äldreomsorg. Svenska folket gillade vad de hörde: Äntligen ett regeringsalternativ som tar med oss medborgare i sitt sätt att utforma samhället. Ett regeringsalternativ som inte använder diktat, utan som ger just den här möjligheten att få vara med – större makt också åt mig.

Under de år som nu följer kommer ibland ideologisk konflikt att uppstå. Det är bra. Det är bra med konflikter av det slaget i demokratin. Det gör politiken värd att lyssna till. Det gör valen betydelsefulla att göra för väljare som följer politiken.

Med det sagt vill jag också säga att här kommer även att följa inbjudan till samförstånd. Det är klokt i ett litet land att ibland söka samförståndets väg. Det har vi gjort i vår historia, och det bör vi vara öppna för att göra också framgent.

När 90-talskrisen skulle åtgärdas gjordes väldigt mycket klokt i bred samsyn i denna riksdag för att lägga grund för en bättre ekonomisk utveckling. Jag var med och fattade beslut om en oberoende riksbank. Jag var med och fattade beslut om en ny budgetordning med utgiftstak, ett nytt sätt att fatta beslut som lade bättre grund för kontroll på statsfinanserna än vad som gällde före den reformen. Det var flera av oss som var med, drev kampanj och vann svenska folkets stöd för att inträda i Europeiska unionen. Vi är också flera som har varit med och fattat beslut om ett långsiktigt bättre, mer hållfast pensionssystem.

Alla de exempel jag nu nämnde kunde åstadkommas genom överenskommelser mellan de borgerliga partierna och socialdemokraterna. Det var klokt, långsiktigt och bra för Sverige. Det bör inte väljas bort inför framtiden när det

är möjligt att nå den typen av samförstånd igen.

Jag har härifrån – förvisso inte från denna talarstol eftersom vi i förnyelsens tidevarv nu också har bytt talarstol – sträckt ut händer under gångna mandatperioder i ambitionen att till exempel nå en bättre och bredare samsyn på försvars- och säkerhetspolitiken.

Vi har gjort det under historiens gång, och jag tycker att det är klokt att göra det även framgent. Jag ser gärna en bred översyn i samsyn av socialförsäkringssystemet – någonting som det också har flaggats för vid flera tillfällen i denna kammare – i syfte att se över möjligheterna att få mer av ett ”raka-rör-system”, möjligen mer försäkringsbaserat än vi upplever att dagens system är.

Jag tycker även att den breda inbjudan till samsyn i energipolitiken, som alliansen har signalerat om vid flera tillfällen, är någonting som vi i grunden rimligen borde vara rätt överens om. I detta vårt lilla land med rätt kargt klimat, ett land baserat på en stark industribas med ofta elintensiv verksamhet, borde vi väl kunna komma överens om att se till att det finns bra med energi för att klara både uppvärmning och jobb? Ska det vara så svårt?

Vi har väldigt många väljare i våra respektive partier som faktiskt förväntar sig att det här borde finnas en mycket bred samsyn för att göra detta möjligt. Vi delar ju också uppfattningen att framtidsutmaningarna bygger på att utveckla de alternativ som kan ersätta inte minst oljan, eftersom sättet att producera energi påverkar livsklimatet, jordens klimat, om vi gör fel. Låt oss därför säkra både en god energitillgång och en ambition att utveckla alternativen för framtiden.

För övrigt ingår vi i utredningar som tittar över den svenska författningen. Även det är klokt att göra i bred samsyn. Det kan säkert finnas andra exempel än dem jag nu nämner. Vi kommer att ha en öppen attityd. Vi kommer att inbjuda till samtal. Vi räds dock inte när vi blir oense. Vi räds inte den ideologiska konflikten. Den är oftast bra att ta.

I utvecklandet av nya moderaterna lärde jag mig en sak, och det är att väljare ofta tycker att politiken utformas genom att man först rättar in hur systemen ska se ut och sedan förväntar sig att människor ska anpassa sig till dessa.

Politikens värld är ersättningsnivåer, systemuppbyggnad och systemord, vilket ofta gör det svårt för människor att ta den till sig. Vi förstår inte den utgångspunkten. Vi ser det istället som klokt att alltid börja politiken i det omvända resonemanget och människorna som utgångspunkt.

Låt mig nämna hur jag med människan som utgångspunkt vill se ett Sverige präglat av alliansregeringen de kommande fyra åren.

Utgångspunkten ska vara att människors egen växt står i fokus, människors möjligheter att växa utifrån egna förutsättningar. Det är en utgångspunkt som tar för givet att människor har en vilja att göra väl och vill möta uppskattning för det som de gjort. Det tror jag att vi alla bär inom oss. Ett av de bästa dragen hos människan är just att vi har den starka drivkraften att göra rätt och att uppskattas av andra.

Två saker är då viktiga att lägga till. För det första är det orimligt att tro att allt detta kan mötas med politiska åtgärder. Det är inte alltid svaren finns i politiken. Väldigt mycket av livet finns bortom politiken, bortom politikens räckvidd, och handlar om samlevnad med andra utanför politiken. För det andra måste det finnas en insikt om att det finns en destruktivitet hos människan. Det blir många gånger fel, vilket också måste vägas in när vi formar vår politik. Vi måste vara redo att ge utrymme men också redo att korrigera när det inte blir rätt.

Det första handlar i grunden om att fler ska få möjlighet att arbeta, fler ska få möjlighet att bli företagare, fler ska få möjlighet att nå kunskapsresultaten i den svenska skolan. Det är grunderna för att människor ska kunna växa utifrån egna förutsättningar.

Det andra handlar om människors sammanhållning. Viljan som vi alla har att visa omtanke om vår nästa måste här vara en viktig utgångspunkt. Vi vill känna närhet till varandra. Vi vill behandla varandra väl. Det ska vara vår förväntan. Även här måste emellertid ett varningens ord ges: Människans väsen innehåller också intolerans, och det gäller inte bara på några platser hos några få. Vi har alla ibland lite drag av den även om många är duktiga på att hålla den tillbaka.

Vår utgångspunkt ska vara att förutsätta att där intolerans finns måste det föras en politik som bryter med intoleransen, som öppnar upp för sammanhållning.

En politik som bryter utanförskap, är för ökad jämställdhet, bejakar ett civilt samhälle större än staten, ser till att brottsbekämpning och psykiatri fungerar och bygger tillit mellan människor. Det grundar den sammanhållning mellan människor som vi nu vill se följa i det Sverige som bytt regering.

Källa
Manuskript hämtat från riksdagen.se (2023-09-01)

Taggar
Moderaterna, Politiska tal

URI
https://www.svenskatal.se/tale/fredrik-reinfeldts-anforande-vid-riksdagens-partiledardebatt-den-11-oktober-2006